

ปรัชญาของ จวงจื่อ

วิถีสุขุมบุษย์ที่แท้

- ไก่ฟ้าตัวเล็ก ๆ

ต้องกระโดดสิบครั้ง เพื่อจะหาอะไรมา
กินได้แต่ละครั้ง

ต้องวิ่งร่อนก้าว ก่อนจะได้ต็มน้ำสักอีก
แต่ก็ไม่ต้องการถูกกักไว้ในเล้าไก่
ทั้ง ๆ ที่อยู่ในนั้น มีอะไรรอไว้ให้
พร้อมสรรพ

...ไก่ฟ้าพร้อมจะวิ่ง แสวงหาอาหาร
อย่างยากเข็ญ โดยไม่มีกรง

(จวงจื้อ)

จวงจื๊อ คือ ใคร ?

- จวงจื๊อ หรือ จังจื๊อ เป็นชาวเมืองเหมิ่ง (**Meng**) ปัจจุบันอยู่ในมณฑลเหอหนาน
- มีชีวิตอยู่ร่วมสมัยกับเม่งจื๊อ
- สันนิษฐานว่า คงจะมีชีวิตอยู่ในช่วงประมาณ พ.ศ. ๑๙๔-๒๖๙
- เกิดหลังเหลาจื๊อหลายร้อยปี

- จวงจื่อเลื่อมใสในคำสอนของ
เหลาจื้อมาก ได้อุทิศตนเอง
ประกาศคำสอนของเหลาจื่อ
ออกไปอย่างกว้างขวาง >> ทำ
ให้ปรัชญาเต๋ากลายเป็นที่รู้จัก
อย่างแพร่หลาย
- จำได้ไหม ปรัชญาของ
เหลาจื่อสอนอะไร ?

ปรัชญาชีวิตของจวงจื๊อเป็นเช่นไร?

- ปรัชญาของจวงจื๊อ มุ่งสอนให้คนดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ กลมกลืนกับธรรมชาติ ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย เป็นอิสระ อยู่ตามป่าเขาลำเนาไพร มุ่งหาความสงบสัจเป็นที่ยึด
- เรื่องเต๋าศักดิ์สิทธิ์ แห่งนครฉ้อ

******การเป็นตัวเอง ครองชีพอย่างอิสระ
ตามธรรมชาติ เป็นความสุขที่
เหนือกว่าความสุขจากลาภยศ อำนาจ

จวงจื๊อไปปลุกกระท่อมน้อยในป่าใกล้เชิงเขา ดำรงชีวิตอย่างมักน้อย ไม่สนใจต่อการแต่งกาย เสื้อผ้าขาดรุ่งริ่ง รองเท้าขาดเป็นรูโหว่ เป็นที่น่าเวทนาแก่ผู้พบเห็น

*** คราวหนึ่ง จวงจื๊อเดินทางไปเฝ้าเจ้านครงุ๋ย เมื่อเจ้านครงุ๋ยเห็นสภาพของจวงจื๊อถึงกับตรัสว่า

“โอ ท่านอาจารย์ ทำไมถึงตกระกำลำบากทุกข์ยากถึงเพียงนี้”

จวงจื๊อ ได้ทูลตอบว่า

“ราชา นี่เป็นเพียงความยากจนเท่านั้น มิใช่ทุกข์ยากเดือดร้อน บัณฑิตผู้มีคุณธรรม แต่ไม่สามารถยังคุณธรรมนั้นให้แผ่ไพศาล ออกไปเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นต่างหาก จึงจะมีชื่อว่าความทุกข์ร้อน

ชีวิตของจวงจื๊อ

- จวงจื๊อถือเป็นนักปรัชญาเต๋าที่ปราดเปรื่องที่สุด โดยเป็นคนเดียวที่สอนให้ละทางโลก
- จวงจื๊อเป็นตัวแทนของสำนักปรัชญาเต๋าแบบ “ธรรมชาตินิยม” (Naturalistic Taoism) >> เต๋าเป็นภาวะที่เป็นไปเองตามธรรมชาติอย่างสมบูรณ์ยิ่งของสรรพสิ่งทั้งปวงในโลก โดยสรรพสิ่งเป็นไปตามวิถีทางแห่งธรรมชาติ
- จวงจื๊อเป็นนักปรัชญาที่เบื่อหน่ายทางโลก ใฝ่หาทางธรรม ไม่สนใจไยดีในลาภยศ ใช้ชีวิตอยู่ตามที่สงบสงัด รักความวิเวกและความมั่งน้อย มุ่งมั่นบำเพ็ญพรต ทำจิตให้หมดจด มีเต๋าเป็นจุดหมาย

ปรัชญาเกี่ยวกับโลกและชีวิต

- คำสอนและปรัชญาของจวงจื้อ มีเต๋าเป็นจุดหมายปลายทาง
- โลกและชีวิต หรือสรรพสิ่งล้วนเกิดมาจากกฎธรรมชาติ เป็นไปตามเหตุปัจจัยตามกฎธรรมชาติ ไม่มีใครเป็นผู้สร้างให้เกิด เมื่อเกิดมาแล้วค่อยวิวัฒนาการไปตามลำดับ
- จวงจื้อปฏิเสธเรื่องพระเจ้าสร้างโลก ทุกอย่างเกิดขึ้นมาและเป็นไปตามกฎธรรมชาติ แต่กฎธรรมชาติยังอยู่ใต้อำนาจของ เต๋า
- เต๋าเป็นบ่อเกิดของสรรพสิ่ง แต่มิได้เป็นผู้สร้าง หากแต่สรรพสิ่งอาศัยเต๋าจึงเกิดได้

- จวงจื่อ อธิบายเต๋า ว่าอย่างไร?
- กฎธรรมชาติได้สร้างมนุษย์ แต่กฎธรรมชาติก็ตกอยู่ภายใต้เต๋า
- สรรพสิ่งเกิดมาแล้วก็ต้องแปรปรวนเปลี่ยนแปลง แต่ยังมีธรรมชาติอยู่อย่างหนึ่งซึ่งเป็นอมตะ นั่นก็คือจิต แต่จิตก็เป็นส่วนหนึ่งของเต๋า
...จงค้นหาความจริงภายในตัวเอง ตราบใดที่เรายังไม่รู้จิตของตนอย่างแท้จริง ก็แน่ว่าจะต้องเสวยโลกธรรมไปเรื่อย ๆ อยู่ตราบนั้น แต่เมื่อไรเข้าใจถึงจิตของตนอย่างถ่องแท้แล้ว โลกธรรมก็ทำอะไรเขาไม่ได้อีกต่อไป

- ทุกอย่างมีความแตกต่างกันโดยลักษณะ แต่โดยสภาวะแล้วย่อมเหมือนกันหมด
- เมื่อยังไม่เข้าใจ ก็เห็นสิ่งต่างๆ แตกต่างกันไป แต่ถ้าเข้าใจแล้วก็จะเห็นว่า **ทุกสิ่งย่อมเสมอกันโดยเต๋า**
- เต๋าเป็นสภาวะบริสุทธิ์ ไม่มีการปรุงแต่งแต่อย่างใด ปราศจากรูปลักษณ์อันพิสดารได้ด้วยประสาทสัมผัส..เต๋าเป็นบ่อเกิดของสรรพสิ่ง เป็นรากฐานของสรรพสิ่ง และมีอยู่ในทุกสิ่ง ผีसाง เทวดา พระมหากษัตริย์ ล้วนเกิดมาจากเต๋าด้วยกันทั้งนั้น เต๋าไม่มีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุด ดำรงอยู่เป็นเต๋าชั่วนิรันดร์

จวงจื๊อ กับ ผีเสื้อ

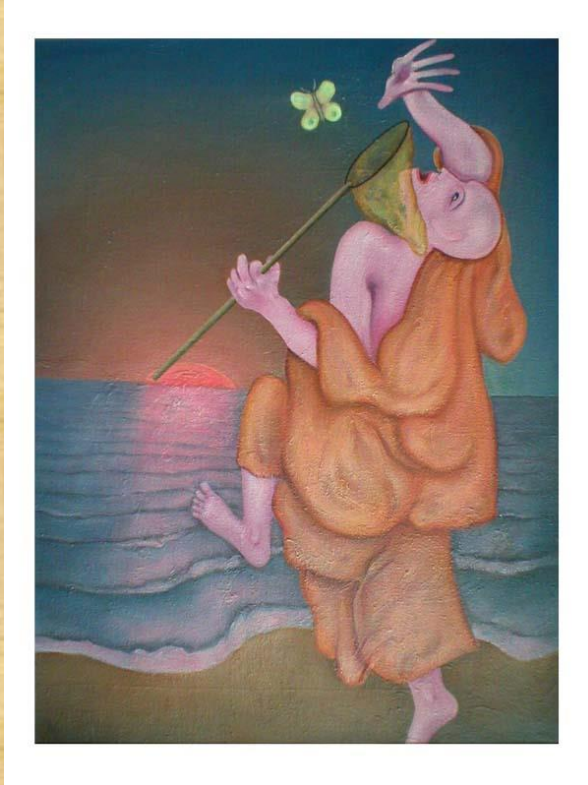
- “...คราวหนึ่ง ฉันฝันไปว่า ฉันเป็นผีเสื้อ โบกบินหากินไปตามสวนดอกไม้ด้วยความผาสุก เวลานั้นฉันไม่รู้ตัวเลยว่า ฉันคือจวงจื่อ ครั้นตื่นขึ้นจึงได้รู้ว่าตัวฉันไม่ใช่ผีเสื้อ หรือตรงกันข้าม ก็อาจเป็นไปได้ว่า ผีเสื้อตัวนั้นมันอาจจะกำลังฝันอยู่ก็ได้ว่า เป็นมนุษย์ชื่อจวงจื่อ อย่างไรก็ตาม **ระหว่างผีเสื้อกับจวงจื่อ จะต้องไม่เหมือนกันแน่ แต่ในความฝัน ไม่อาจรู้ได้ว่าภาวะทั้งสองนี้แตกต่างกัน จะพูดว่า จวงจื่อเป็นผีเสื้อก็ถูก หรือจะว่า ผีเสื้อเป็นจวงจื่อก็ถูก นี่เรียกว่า ความเปลี่ยนแปลงแห่งสภาวะทั้ง ๒ สภาวะ เปลี่ยนรวมเป็นเอกภาพเดียวกัน”**

- จวงจื่อเชื่อว่า ชีวิตของมนุษย์นี้ สุขทุกข์ไม่
แน่นอน ชีวิตไม่ต่างอะไรกับความฝัน
ทุกอย่างที่เกิดขึ้นย่อมจะผ่านไป ไม่มี
อะไรจริงยั่งยืน ไม่มีแก่นสารที่แท้จริง ...
ในขณะที่มีชีวิตอยู่ ย่อมสำคัญทุกอย่างที่
เกิดขึ้นว่าเป็นจริง ยึดติดกับโลกธรรม
กลายเป็นความฝันซ้อนความฝัน
- แต่เมื่อตายไปแล้ว ไปสู่โลกของวิญญาณ
ก็จะรู้ว่าชีวิตในโลกมนุษย์นั้นไม่จริงจาง
อะไรเป็นเพียงความฝันเท่านั้น หากผู้ใด
เข้าใจความจริงนี้อย่างชัดเจน ก็จะเป็นผู้
ตื่นรู้ความจริง

- จวงจื่อต้องการสอนให้มนุษย์เข้าถึงความจริงของชีวิตว่า เป็นความฝัน เราจะได้ไม่หลงโลกธรรม จนเป็นเหตุทำลายความสุขสงบของใจ>> “ชีวิตของเราในปัจจุบัน อาจจะเป็นความฝันของใครคนหนึ่ง หรือของสัตว์อะไรสักตัวหนึ่ง”
- ดังนั้นจึงไม่ควรจริงจังกับชีวิตนัก ชีวิตเป็นเพียงความฝัน ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นสุขหรือทุกข์ก็ล้วนเป็นความฝัน จึงไม่ควรยินดีกับสุข และยินร้ายกับทุกข์ เพราะจะทำให้เป็นทุกข์
- พยายามรู้ให้เท่าทันความจริง นั่นคือรู้เรื่องเต๋า >> ชีวิตที่ตื่นจากฝัน คือชีวิตที่เข้าถึงเต๋า

ปรัชญาความสุขของจวงจื๊อ

- จวงจื๊อ กล่าวว่า
- “สำหรับฉัน ถือว่าการครองชีพอย่างสงบ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งใด เป็นความสุขอย่างแท้จริง แต่ชาวโลกกลับเห็นว่าเป็นความทุกข์”
- “ความสุขที่แท้จริง ต้องเป็นความสุขที่ไม่ได้มาจากเนื้อหนัง หรือเกียรติยศแบบโลกๆ แต่ต้องเป็นเกียรติยศที่พ้นจากความสรรเสริญเยินยอ “
- ความสุขทางธรรมจึงเป็นไปเพื่อความสงบแห่งจิต ดังนั้นความสุขทางธรรมจึงดีกว่า ประณีตกว่าความสุขทางโลก”

- “ตราบใดที่เขายังไม่ได้รับความสุข
สมบูรณ์ทางเนื้อหนัง เขาก็ทุกข์ ก็การที่
ชาวโลกมัวพะวงแต่จะบำเรอ ประนเปรอ
ความสุขทางเนื้อหนังสรีระกายอย่างเดียว
กระนั้น มิเป็นการกระทำที่ออกจะโง่เขลา
เกินไปฤา...ฉันพิเคราะห์ดูสิ่งจำนงหวังของ
ชาวโลกแล้ว ประหนึ่งมันคือการฆ่าตัวตาย
อย่างชัดๆทีเดียว...สำหรับฉันหนะหรือ ฉันไม่
ถือว่ามันคือความสุข...แต่สำหรับฉัน ถือว่า
การครองชีพอย่างวิเวก ไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่ง
ใด มันเป็นความสุขอย่างแท้จริง

สรุปแนวทางสู่ความสุขของจงจ้อ

- ๑. ทำให้เป็นอิสระ รู้เท่าทันความจริง
- ชีวิตจกบรรลุความสุขที่แท้จริงได้ ต้องเป็นชีวิตที่ไม่ผูกมัดกับการเปรียบเทียบ ถ้าเรามองทุกสิ่งด้วยความสม่ำเสมอแล้ว อารมณ์ของโลกก็ไม่อาจก่อกวนเราได้ เพราะตามความจริง สรรพสิ่งก็เป็นเอกภาพ นั่นคือ มีแต่เป็นมูลฐาน ความงามหรือความน่าเกลียดที่แท้จริงไม่มี มันเป็นเรื่องของความรู้สึก แต่ที่มองเห็นความแตกต่างก็เพราะเรายังไม่บรรลุเท่านั้นเอง...แต่เมื่อได้เข้าถึงเต๋าแล้ว ก็จะเห็นทุกอย่างเหมือนกันหมด

- ๒. อย่าทำตัวเด่น การทำตัวเด่น (เป็นประโยชน์) ไม่ว่าทางใด ล้วนแต่นำความทุกข์มาให้ทั้งนั้น
- ลูกมือ “นายครับ ตั้งแต่ข้าพเจ้าติดตามนายเที่ยวตัดต้นไม้ตามป่าเขา ลำเนาไพรจนต้นไม้เกือบหมดป่าแล้ว ยังไม่เคยเห็นต้นไม้สูงใหญ่เท่าต้นนี้เลย แต่นายทำไมไม่สนใจแม้แต่หน่อย เดินผ่านไปได้?”
- นายเจ้ยะ : **ต้นไม้ต้นนี้จะสูงใหญ่ แต่ก็หาประโยชน์ไม่** ถ้าจะนำมาขุดเป็นเรือ นั่งลงไปก็จม จะทำเป็นโลงศพก็ยุ่ง่าย หากจะนำมาทำเป็นภาชนะ เนื้อไม้ก็ไม่ดีเลย หรือจะนำไปทำเป็นบานประตูหน้าต่าง ก็จะมียางไหลเลอะเทอะ จะนำไปสร้างเป็นซื่อกี๋รังแต่ให้ปลวกกัดกิน **ต้นไม้ไม่มีประโยชน์อะไร ไม่มีใครต้องการจึงเหลือรอดมาได้ถึงปานนี้**

- หนานปอจ้อฉี : นี่เป็นต้นไม้ชนิดใดกันหนอ กิ่งเล็กกิ่งน้อยของมันล้วนเป็นตะปุ่มตะป่ำ กระทบโลงผีโลงหนึ่งก็มีอาจใช้ทำได้...
** แท้ๆแล้ว ไม้ต้นนี้ช่างไร้ค่า อย่างประเสริฐอะไร เช่นนี้ มิน่าเล่าถึงได้ยิ่งใหญ่ นัก ... **มนุษย์ที่แท้ ท่านสั่งสมความไร้ค่าเช่นนี้เอง**

- จวงจื๊อกล่าวถึงโทษของการทำตัวให้เด่น หรือความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด ไว้ว่า (เรื่องของเสือ ลิง เต่าเผือก)
- “ชีวิตของคนเรามีขอบเขต แต่ความรู้นั้นปราศจากขอบเขต การที่เราจะใช้ชีวิตอันมีขอบเขตมาสร้างสรรค์เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้อันปราศจากขอบเขต จักเป็นอันตรายตายเสียเปล่า... **ผู้ใดที่สามารถทำจิตของเขาให้ตกอยู่ภายใต้อารมณ์ดี อารมณ์เลว ผู้นั้นย่อมไม่แสวงหาชื่อเสียงเกียรติยศเพราะเหตุแห่งความดี หรือยอมไม่กระทำผิดต่อกฎหมายศีลธรรมเพราะเหตุแห่งความเลวร้าย เขาย่อมครองวิถีชีวิตไปตามธรรมชาติ โดยไม่ไปฝืนต่อธรรมชาติที่อำนวยให้เขา บุคคลดังกล่าวนี้ ย่อมสามารถจะรักษาชีวิตของเขาให้ได้รับสวัสดิภาพ อยู่เคียงคู่อุปถัมภ์ค้ำชูจนท่านล่วงลับไป มีชีวิตด้วยความสุขสงบตลอดอายุขัยของเขาได้”**

- ๓. อย่าเป็นอยู่ให้เกินธรรมชาติ ดำรงชีวิตตามปัจจัย ๔ เท่าที่จำเป็น จงอย่าให้ความทะยานอยากของมนุษย์ไปทำลายธรรมชาติของมนุษย์ >> ธรรมชาติของมนุษย์ต้องการแค่ปัจจัย ๔ และความสงบ
- ๔. มีความสันโดษยินดี ตามที่มี ที่เป็นตามธรรมชาติ >> ให้เรายอมรับการเปลี่ยนแปลงของชีวิตไม่ว่าดีหรือร้ายด้วยใจที่สงบ
ปรับตัวให้เข้ากับสถานะใหม่ ชีวิตจึงจะมีความสุข
- การดำเนินชีวิตไปตามธรรมชาติเป็นบ่อเกิดแห่งความสุขและความดี ส่วนการดำเนินชีวิตไปอย่างฝืนธรรมชาติเป็นบ่อเกิดของความทุกข์และความชั่ว >> อุปมาเรื่องต่อขาเปิด และตัดขานกกระยาง ^ __ ^

จิ๋ลัซอ คนพิการผู้มีความสุข

- **สรุปวิธีการหาความสุขของจวงจื้อ** คือ ดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับธรรมชาติ เป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ไม่ต้องขวนขวายอะไรปราศจากความทะยานอยาก ไม่เป็นทาสของความสุขทางวัตถุและอารมณ์สุขทุกข์ มุ่งความสงบสุขทางใจ ไม่ขวนขวายทำตัวเด่นดัง มองหาประโยชน์จากชีวิตที่ตนสำคัญว่าไม่มีประโยชน์ พึงตั้งจิตของตนไว้ในเต๋า

- “สุขของข้าพเจ้า อยู่ตรงที่ไม่ทำอะไรเลย
ข้าพเจ้าเชื่อว่า สุขที่สุดอยู่ที่ที่ไม่มีความสุข
การยกย่องอย่างยิ่งอยู่ที่ที่ไม่มีการยกย่อง
ในทันทีที่ข้าพเจ้าหยุดแสวงหาความสุข
ความทุกข์และความผิดจะปรากฏขึ้นเอง **การ**
ดำรงอยู่อย่างเป็นสุขและพึงพอใจในสิ่งที่
ตนมีอยู่จะเกิดขึ้นในทันทีที่หยุดแสวงหา
ถ้าปฏิบัติกรรม หรือการไม่กระทำ ก็จะได้
ความสุข และอยู่อย่างเป็นสุขพร้อมๆ
กันไป”

- จวงจ้องมองมนุษย์ในสภาพดั้งเดิมนั้นมีความสุข แต่ต่อมามีความทุกข์ เพราะการเปลี่ยนแปลงอันเป็นการปรุงแต่งขึ้นของมนุษย์ที่พยายามจะเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ
- “จงถนอมสิ่งที่มีอยู่ภายใต้ตัวของท่าน จงปิดตน ให้พ้นจากสิ่งภายนอกทั้งปวง เพราะว่าการมีความรู้มากเกินไปนั้นเป็นอุปมงคล”
- เหตุที่นำมาซึ่งการทำลายธรรมชาติดั้งเดิมของมนุษย์ ได้แก่ สีสันห้ำ เสียงทั้งห้ำ กลิ่นทั้งห้ำ รสทั้งห้ำ และ ความชอบและไม่ชอบ

ทัศนะเรื่องความตาย

- เรื่องที่ทำให้ชาวโลกไม่มีความสุข คือ กลัวความตาย
- จวงจื้อเห็นว่า การเกิดและการตายนั้นไม่มี เป็นเพียงกระบวนการของชีวิตที่หมุนเวียนเปลี่ยนไปเหมือนฤดูทั้ง ๔
- มนุษย์สมมติว่า สิ่งนี้คือการเกิด สิ่งนี้คือการตาย และยึดมั่นถือมั่น โดยยินดีกับการเกิด และเศร้าเสียใจกับการตาย >> ความจริงแล้ว เกิดกับตายมีค่าเท่ากัน ที่เห็นต่างก็เพราะยังไม่สำเร็จเท่า
- ผู้ใดเห็นแจ้งแทงตลอดเพราะบรรลุเท่า ผู้นั้นย่อมพ้นจากความยินดีและโศกเศร้า เพราะการเกิดการตาย

ปรัชญาการปกครอง

- ปรัชญาการปกครองของจวงจื๊อเป็นแบบธรรมชาตินิยม ควรทำอะไรทุกอย่างให้สอดคล้องกับธรรมชาติ เป็นอยู่แบบธรรมชาติ ใช้ศีลธรรมธรรมชาติ
- อุดมคติทางการเมืองการปกครองของจวงจื๊อ คือ ต้องการให้มนุษย์ปกครองตนเองโดยไม่ต้องมีรัฐบาล
- ให้ทุกคนปกครองตนเอง อยู่กับธรรมชาติ มีเต๋าเป็นจุดหมายปลายทาง
- สังคมที่อยู่ตามธรรมชาติจะมีศีลธรรมตามธรรมชาติ สังคมจะอยู่กันอย่างผาสุก เรียบง่าย
- วัตถุยิ่งเจริญ คนยิ่งเลวร้าย ต้องใช้ศีลธรรมกฎเกณฑ์จ่อมปลอมมาควบคุม

บุคคลในอุดมคติของจวงจื๊อ

- บุคคลในอุดมคติของจวงจื๊อ >> เป็นผู้
มีจิตใจสูง มีสติปัญญา รู้เท่าทันความ
จริง เห็นโทษของการคลุกคลีอยู่ในหมู่
คณะ เห็นความเศร้าหมองในการ
หมกมุ่นอยู่ในกามและความหลงติดอยู่
ในสมบัติ เป็นผู้เบื่อหน่ายในโลกียสุข
ชอบความวิเวก มุ่งบำเพ็ญพรต มีเต๋า
เป็นจุดหมาย หรือ สำเร็จเต๋า

- บุคคลในอุดมคติของจวงจื๊อ เรียกว่า “สัตยบุคคล” (จิงยฺน) หรือ “อุดมบุคคล” (จี้ยฺน) มี ๒ แบบ
- **๑. แบบฤาษีป่า หรือ อุดมบุคคล >>** คือ ฤาษีที่ปลีกหนีจากสังคม อยู่ตามป่าเขาลำเนาไพร หาความวิเวก มีเต้าเป็นจุดหมาย มีลักษณะ มนุษย์ทิพย์ มีกิริยามารยาทอ่อนโยน สงบเสงี่ยม มีสมาธิแก่กล้า ทำให้มีพลังพิเศษ อันตราย ความตาย สุข ทุกข์ ไม่อาจแผ้วพาน
- **๒. แบบฤาษีบ้าน หรือ สัตยบุคคล >>** ตั้งอาศรมแสดงวิถียากร อยู่ในเมือง ยังเกี่ยวข้องกับสังคมแต่ไม่ถูกอารมณ์โลกครอบงำ เพราะได้ สำเร็จฌานสมาบัติ รู้แจ้งแทงตลอดในเต้า ไม่หวั่นไหวในอิฏฐารมณ์ และอนิฏฐารมณ์ เวลาหลับก็ไม่ฝัน เวลาตื่นก็ไม่วิตกกังวล ดำรงชีวิต เรียบง่าย ไม่ยินดีในการเกิด ไม่ยินร้ายต่อความตาย เห็นความเกิดและความตายเป็นเรื่องธรรมดา

- สรูป ปรัชญาจวงจื้อ ในส่วนลึกซึ่ง สอนให้สละโลกียสุข อยู่ตามป่า เขาลำเนาไพร บำเพ็ญพรต หรือ เป็นผู้ที่ปลงตก ปล่อยวาง ไม่ ยึดมั่นกับอารมณ์ทางโลก แม้จะอยู่ในสังคม ก็ไม่ถูกภาวะของ สังคมบีบคั้นทางใจ เป็นบุคคลที่มีความสงบภายใน เพราะได้ บรรลุเต๋า ^____^

**THANK
YOU
FOR
READING
!**

ดาวน์โหลดไฟล์นี้ได้ที่

www.philosophychic.com

สนุกกับการเรียนรู้ปรัชญาและศาสนาแบบชิคๆ เคียงคู่รอยยิ้ม